

BASIN AÇIKLAMASI

DEPREME HAZIRLIKTAKI KAYIP 26 YIL: DEPREMLER DEĞİL, İHMAL ÖLDÜRÜYOR
15 Ağustos 2025

17 Ağustos Kocaeli Depremi'nin 26. yıl dönümü nedeniyle Şube Yönetim Kurulumuz tarafından gerçekleştirilen basın toplantısı Şubemizin Harun Karadeniz Konferans Salonu'nda gerçekleşti. Basın açıklamasının Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **Sinem KOLGU** tarafından yapıldığı basın toplantısına İMO Yönetim Kurulu Üyesi **Evren KORKMAZER**, Şube Yönetim Kurulu 2. Başkanımız **Özer OR**, Şube Yönetim Kurulu Sekreter Üyemiz **Elif ERSOY** ve Şube Yönetim Kurulu Sayman Üyemiz **Sami GÜLTEKİN** katıldı. Basın açıklamasının okunmasının ardından basın mensuplarının sorularına yanıt verildi.

Acı sonuçları itibarıyla tarihimizin en büyük afetlerinden biri olan 17 Ağustos Büyük Marmara Depremi'nin 26. yılında, yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımızı saygıyla anıyoruz. Bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeğini tüm çıplaklığıyla ortaya koyan Marmara Depremi, nüfusun ve sanayi yapılarının en yoğun olduğu geniş bir bölgeyi etkilemiş, büyük çapta can ve mal kaybına yol açmış, uzun yıllar etkisini sürdürecektir. Ekonomik bir yıkıma yol açtığı gibi sosyal açıdan da başta deprem bölgesinde yaşayanlar olmak üzere tüm yurttaşlarımızı etkileyen toplumsal bir travmaya dönüşmüştür. Aradan geçen 26 yıla rağmen deprem tehlikesi, bugün hala İstanbul başta olmak üzere Marmara bölgesinde yaşayan yurttaşlarımızın en büyük endişesidir. Nitekim bu endişe boşuna olmayıp son derece haklı gerekçelere dayanmaktadır. İstanbul'un Silivri ilçesi açıklarında, Marmara Denizi'nde 23 Nisan 2025 tarihinde, 6,1 büyüklüğünde meydana gelen deprem endişeleri bir kez daha canlandırmış, kentin depreme karşı ne kadar hazır olduğu konusunda soru işaretleri oluşturmıştır.

Depremi ardından tüm basın yayın organlarında fay haritaları boy göstermiş, olası depremin büyüklüğü ve zamanı tartışılmış, farklı ağızlardan yurttaşların

kafasını karıştıran açıklamalar yapılmış, depreme yönelik tüm ilgi odağı depremin nerede, ne zaman ve kaç büyüklüğünde meydana gelebileceği şeklinde tartışmalara indirgenmiştir. İnşaat Mühendisleri Odası olarak bu tartışmanın yanlış bir zeminde yürütüldüğünü vurguluyor, ülkemizin deprem gerçeğine ve kentlerimizin depreme hazırlıksızlığına dikkatleri çekmenin hayati önem taşıdığının altını çiziyoruz. Gerçekten de depremin nerede, ne zaman ve ne büyüklükte meydana geleceğinin bilinmeyişi yurttaşlarımızın en büyük endişesidir. Doğrudur, günümüzün bilgi birikimi ve teknolojisi bunu öngörmeyi olanaklı kılmamaktadır. Ancak varsayımsal olarak, depremin ne zaman ve nerede olduğunu bilebiliyor olsaydık, gerçekten de kendimizi güvende hissedebilir miydik? Elbette binaların boşaltılıp güvenli mekanlarda toplanma sağlanarak insan hayatını koruyup can kayıplarını azaltmak mümkün olabilirdi. Ancak yine de konutlarımızın, iş yerlerimizin, kamu binalarının, okulların, ulaşım hatlarının, tarihi eserlerin yani tüm yaşamımızı çevreleyen kentlerimizin yerle bir olduğuna tanık olmamız, etkilerini yıllarca hissedeceğimiz maddi ve manevi büyük kayıpları yaşamamız kaçınılmaz olacaktı. Topraklarımızın ve nüfusumuzun büyük çoğunluğunun deprem tehlikesi bulunan bölgelerde

yer aldığı ve sıklıkla ülkemizin çeşitli noktalarında büyük depremlerin meydana geldiği açık bir gerçektir.

Son yüz yılda Türkiye’de 85 yıkıcı deprem meydana gelmiş ve yaklaşık 85 bin civarında insanımız hayatını kaybetmiştir. Yani ortalama her 1,5 yılda bir yıkıcı sonuçları olan depremler meydana gelmektedir. Dolayısıyla nüfusun %96’sı deprem riski altında bulunan bölgelerde yaşayan yurttaşların öncelikli sorunu, depremlere karşı güvenli yerleşim alanları ve güvenli yapılaşma ihtiyacıdır. Gerek TBMM’de kurulan araştırma komisyonlarının raporlarında gerekse Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının açıklamalarında 6 milyon civarı yapının riskli olduğu ifade edilmektedir. Bu sayı toplam yapı stoku içerisinde yüzde 60’lara denk düşmektedir. Yani yetkili kurumlar tarafından bile açıkça yapılarımızın çoğunun depreme karşı hazır olmadığı itiraf edilmektedir. Kaldı ki bu sayılar hesaplamalara dayalı tahmini bir tespittir. Yani devlet, Türkiye’de 6 milyon civarı yapının olası bir depremde ağır hasar alabileceğini tahmin etmekte ancak bu yapıların hangileri olduğunu bile bilmemektedir.

1999 Marmara Depremi, afetlere karşı bir dönüm noktası olarak kabul edilmiş, bu tarihten sonra pek çok kurum, kuruluş, üniversite ve meslek odası her yönüyle depremi incelemiş ve alınması gereken önlemlere ilişkin pek çok rapor hazırlamıştır. Bu raporlar, 2011 yılında AFAD tarafından hazırlanıp Bakanlar Kurulunca karar altına alınan Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planına dönüştürülmüştür. Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı, açıkça devlet kurumlarının, yerel yönetimlerin, üniversitelerin, meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının görevlerini tanımlamış ve yapılması gerekenleri takvimlendirerek 2023 yılına kadar Türkiye’nin depremlere karşı hazır hale getirilmesini hedeflemiştir. Ancak ne yazık ki 6 Şubat 2023 depremleri, aradan geçen onca yılda hiçbir sorunun çözülemediğini, Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı dahilinde atılması gereken adımların pek çoğunun atılmadığını gözler önüne sermiştir. İşte bu plana göre yapı stoku envanteri, daha 2017 yılında tamamlanmış olacak ve bahsi geçen 6 milyon riskli yapının hangileri olduğu belirlenerek gerekli tedbirler alınmış olacaktı. Bu çalışma yapılmış olsaydı, 6 Şubat Depremlerinde, 11 ilde yıkılan ve ağır hasar alan 240 binden fazla bina belki de tespit edilmiş olacak ve yurttaşlarımızın göz göre göre ölmesine izin verilmeyecekti.

Kentsel Dönüşüm Yerinde Sayıyor

Hiç şüphesiz şehirlerimizin deprem tehlikesine karşı güvenli hale getirilmesi kolay olmayan, çok yönlü ve maliyetli bir süreçtir. Ancak planlı ve toplumun

çıkarlarını önceleyen bir anlayışla çok uzun zamana yayılmadan da gerçekleştirilmesi mümkündür. Bu da ancak siyasi iradenin, kaynakları doğru kullanarak sorunların çözümünde bilimin ve mühendisliğin gösterdiği yolu izlemesiyle gerçekleşebilir. Hatırlanacağı üzere 17 Ağustos Depreminin ardından, “Depremin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile bazı yeni vergiler çıkarılmış, bunlardan Özel İletişim Vergisi kalıcı hale getirilmiştir. Bu kalem altında 2025 yılı başına kadar toplamda 40,2 milyar dolar vergi toplanmıştır. Oysa 2012 yılında başlayan kentsel dönüşüm çalışmalarında, 2024 yılına kadar merkezi bütçeden yalnızca 480 milyar TL harcanmıştır. 2012 yılından bu yana tespit edilen riskli yapılardan yalnızca 238 bin civarında yapının dönüşümü tamamlanmıştır. Yani en yetkili ağızlardan dile getirilen 6 milyon riskli yapının yalnızca yüzde 4’ü bugüne kadar dönüştürülmüştür. Öte yandan kentsel dönüşümler sadece rantı yüksek bölgelerle sınırlı kalmış, çoğu riskli bölgelerde çivi bile çakılmamışken rant değeri yüksek bölgelerde yeni sayılabilecek binalar bile yıkılıp yeniden yapılmıştır.

6 Şubat’ın 30. Ayl

Depremlere hazırlık konusunda bir milat kabul edilen 17 Ağustos’tan 24 yıl sonra meydana gelen 6 Şubat Depremleri, onca bilimsel çalışmaya rağmen aradan geçen yıllarda neredeyse hiçbir ilerlemenin sağlanmadığını acı bir şekilde gözler önüne sermiştir. Resmi rakamlara göre 50 binden fazla insanımız hayatını kaybetmiş, yaklaşık 40 bin bina yıkılmış, 200 binden fazla bina ağır hasar almıştır. Cumhurbaşkanlığı verilerine göre maddi kaybın 100 milyar doların üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Eğer bir sorunun çözümü bilimsel olarak açıkça ortaya konmuş, bunun için kaynak oluşturulmuş ve yurttaşlardan milyarlarca dolar bu kaynak için toplanmışsa, aradan geçen bunca yılda, gereğini yerine getirmeyen sorumlulardan hesap sorulması gerekmektedir. Doğrusu bu hesap

siyaseten, 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde sorulmuş, deprem bölgesi de dahil olmak üzere ülke genelinde, bugüne kadar gerekli tedbirleri almayanlar halk tarafından uyarılmıştır. Ancak geline aşamada, kentlerimizi depreme hazırlama konusunda başlıca sorumlular arasında yer alan belediye başkanları ve üst düzey yöneticileri hukuka aykırı bir biçimde tutuklanmış, görevlerinden alınmıştır. Denilebilir ki bu tutuklamaların bir başka önemli boyutu da kentlerimizin depreme hazırlanması konusunda halkın can ve mal güvenliğinin tehlikeye atılmasıdır.

Değerli basın mensupları,

6 Şubat depremlerinin üzerinden 30 ay geçmesine rağmen verilen sözlerin hiçbirisi tutulmamış, vaatlerin çok uzağında kalınmıştır. Depremin ardından 319 bini 1 yıl içinde olmak üzere toplam 650 bin yeni konutun depremzedelere teslim edileceği duyurulmuştur. Ancak son verilere göre bugüne kadar 206 bin 97'si konut, 4 bin 838'i iş yeri ve 39 bin 701'i köy evi olmak üzere toplam 250 bin 636 bağımsız bölüm teslim edilmiştir. Bir yılda ulaşılması vaat edilen konut sayısına 30 ayda ulaşamadığı gibi toplam vad edilen konutların yalnızca yaklaşık yüzde 32'si teslim edilmiştir. Öte yandan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum yaptığı açıklamada, yıl sonuna kadar 11 ilde 453 bin bağımsız bölümü teslim ederek hedefe ulaşmış olacaklarını ifade etmiştir. Sayın Kurum, 650 bin konut vaadinden vaz geçildiğini mi ifade etmektedir? Bugün deprem bölgesinde hala geçici yerleşim alanları, enkaz kaldırma işlemleri, altyapısal hizmetlerin yani elektrik, su, kanalizasyon, haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması gibi faaliyetlerdeki sorunlar sürmektedir. Aradan 30 ay geçmesine rağmen eğitim ve sağlık hizmetlerinin de yeterince karşılanamadığını vurgulamak gerekir. Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre depremin ardından 19784 derslik kapasiteli 1241 eğitim binasının

yapımı planlanmış, bugüne kadar 7497 derslikli 524 okulun yapımı tamamlanmıştır.

Sonuç Olarak

17 Ağustos 1999'dan 6 Şubat 2023'e, oradan günümüze uzanan süreç göstermiştir ki ülkemiz, depremler karşısında kırılğan bir yapı stokuna, yetersiz planlama anlayışına ve denetimsiz bir yapı üretim sürecine sahiptir. Buna karşılık, bilimsel bilgi ve mühendislik birikimiyle bu sorunların üstesinden gelmek mümkündür. Bunun için ülkemizin hem yetişmiş insan gücü hem de maddi olanakları yeterlidir. Yeter ki toplum yararını esas alan bir anlayışla hareket edilsin; bilimsel verilerle şekillenen bir planlama yaklaşımı benimsenip kamusal denetim etkinleştirilsin.

İnşaat Mühendisleri Odası olarak altını çiziyoruz: Deprem, doğal bir olaydır; afete dönüşmesi ise tamamen insan kaynaklıdır. Bilimsel bilgi ışığında hareket edildiğinde depremler felakete dönüşmez, can ve mal kaybı yaşanmaz. Bu nedenle siyasal irade, yerel yönetimler ve tüm ilgili kurumlar, sorumluluklarını yerine getirmeli; kentlerin planlanmasından yapı üretim süreçlerine, yapı denetiminden kentsel dönüşüme kadar tüm adımlar bilimsel ilkelere göre atılmalıdır. Toplumun yaşam hakkı, siyasal ve ekonomik çıkar hesaplarına kurban edilemez. Bugün yapılması gereken bellidir: Rantı önceleyen değil, insanı önceleyen bir kentleşme ve yapılaşma anlayışı derhal hayata geçirilmelidir. Yapı denetimi kamusal bir hizmet olarak yeniden örgütlenmeli, meslek odalarının bilgi birikimi ve deneyimli insan gücü sürece dahil edilmelidir. Depremler kaçınılmaz; ancak afetler önenebilir. Bu gerçeği görmezden gelmek, binlerce yurttaşımızın hayatına mal olmuştur. Daha fazla geç kalmadan, bir tek insanımızı daha yitirmeden bilimin ve kamusal sorumluluğun rehberliğinde harekete geçilmelidir.

17 AĞUSTOS MARMARA DEPREMİ ANMA VE FARKINDALIK ETKİNLİĞİ (DEPREM FARKINDALIK SERGİSİ) / 15 Ağustos 2025

Şubemizin Silivri Temsilciliği tarafından 1999 Kocaeli Depremi'nin 26. Yılı nedeniyle düzenlenen 17 Ağustos Marmara Depremi Anma ve Farkındalık Etkinliği (Deprem Farkındalık Sergisi) 17 Ağustos 2025 tarihinde Silivri Sahili Sanat Parkı'nda gerçekleşti. Silivri Belediye Başkanı **Bora BALCIOĞLU**'nun da katıldığı etkinliğe Şube Başkanımız **Sinem KOLGU**, Silivri Temsilcimiz **Mustafa PERÇEMLİ** ve Temsilcilik Kurulu üyeleri, Bakırköy Temsilcimiz Mustafa **Sabri KURAL**, Şube Yönetim Kurulu yedek üyelerimiz **Hüseyin Çİ-NAR**, **Ali Cihan ASLAN**, Şubemiz Araştırma Görevlisi **Gizem BÜLBÜL** katıldı.